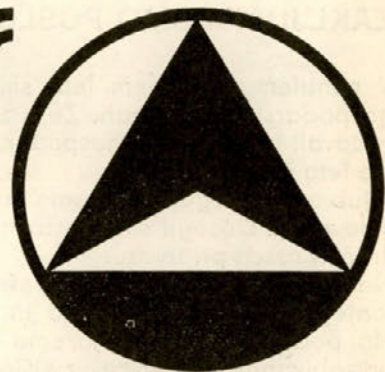

kladivar

glasilo proizvajalne OZD KLADIVAR Žiri

Letnik 12

Številka 6

Žiri, december 1982

Uredniški odbor KLADIVARJA želi vsem bralcem našega glasila srečno in uspešno novo leto 1983. Obenem vabimo vse, da še naprej sodelujete z nami in pripomorete k pestrejši vsebini glasila, s tem pa tudi k kvalitetnejši informiranosti, saj je prav dobra informacija ena izmed najpomembnejših elementov za pravilno in odgovorno odločanje v našem samoupravnem sistemu

ZAKLJUČILI SMO POSLOVNO LETO

V minulem poslovnem letu smo delali v negotovih gospodarskih razmerah. Že v začetku leta so napovedovali poslabšanje gospodarskih pogojev, kar smo vse leto čutili.

Kljub težjim pogojem pa smo uresničili planska predvidevanja. Dosegli smo zastavljene cilje na vseh področjih razen pri izvozu.

Naše poslovanje je bilo uspešno pri doseganju celotnega dohodka, dohodka in čistega dohodka.

Na področju kadrovanja smo plan uresničili le pri pridobivanju sodelavcev z višjo in visoko izobrazbo, nismo izpolnili vseh potreb.

Na področju investicij nismo premaknili z mrtve točke izgradnje proizvodnega obrata za mazalnike v Žg. Ščavnici. Investicijo v razvojno inovacijski projekt „Naprave za avtomatizacijo strege“ pa smo pognali v tek in že nabavili nekaj strojev. Skratka v minulem letu smo dobro delali in kljub zaostrenim pogojem gospodarjenja dosegli planirane cilje.

Za pogoje poslovanja v letu, ki je pred nami, naša gospodarska politika napoveduje še težje pogoje gospodarjenja, pomanjkanje deviz, pomanjkanje re-

promateriala, pomanjkanje energije in povečanje notranje nelikvidnosti.

Pogoji gospodarjenja so še ne jasni, vendar smo že izdelali plan na področju glavnih gospodarskih dejavnosti v DO.

Med planske cilje smo na prvo mesto postavili bistveno povečanje čistega dohodka na zaposlenega doseženega na tujem in domačem trgu.

Naš proizvodni program ima to zelo dobro lastnost, da imamo še neomejene možnosti pri vlaganju znanja na enoto kupljenega materiala.

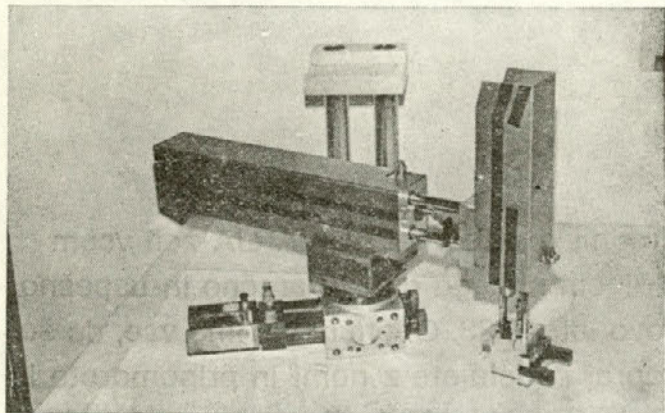
Zato imamo, kljub črnim napovedim za gospodarjenje v naslednjem letu, možnost za doseg naših ciljev.

V letu 1983 moramo narediti velik korak naprej na področju povečanja vložene znanja na enoto kupljenega materiala. Le na ta način ne bomo zašli v krizo, ampak si odprli svetle perspektive pri nadaljnjem razvoju našega podjetja.

Rado Bogataj

PLAN DO LETA 2000

V letu 1982 smo vsi nosilci planiranja pristopili k izdelavi dolgoročnega plana do leta 2000. Tudi pri tem planu, tako kot pri srednjeročnem, velja načelo sočasnega planiranja, kar pomeni, da vsi nosilci planiramo sočasno in se po končanem postopku v svojih zahtevah in težnjah uskladimo.

Postopek priprave dolgoročnega plana smo delavci DO Kladivar zapisali v delovnem programu, ki ga je DS DO Kladivar sprejel na svoji 17. redni seji dne 23. 12. 1981. Po tem programu bi si posamezne aktivnosti sledile v naslednjem redosledu:

1. Izdelava analiz dosedanjega razvoja DO Kladivar, ter na teh osnovah izpolnjevanje občinske an-

kete – ta opravila so bila že opravljena v prvi polovici tega leta.

2. Izdelava in razprava o posameznih variantnih možnostih razvoja ob upoštevanju dosdanjega ter smernic iz družbenega plana občine Škofja Loka do leta 2000.

Ta faza izdelave dolgoročnega plana DO Kladivar je trenutno v izdelavi in bo predvidoma zaključena v začetku prihodnjega leta. To je v bistvu najtežja in najbolj negotova stran izdelave dolgoročnega plana, saj je treba vsako varianto, ki jo sestavlja niz investicij v raziskave in razvoj ter opremo in stavbe oceniti s tržnega, razvojnega, kadrovskega, prostorskega in ne nazadnje finančnega vidika, pri tem pa izhajamo iz trenutnih gospodarskih ukrepov. Tej tazi sledi:

3., ki pomeni grobi številčni zapis tiste variante, za katero se bomo v tem trenutku opredelili.

Prvi osnutek plana naj bi izdelali nekje oktobra 1983, sprejem plana pa naj bi bil nekje začetka 1984 leta.

Cilj dolgoročnega plana je predvsem groba orientacija firme v prihodnosti z vseh vidikov. Znotraj dolgoročnega plana bomo še vedno izdelovali srednjeročne in letne plane, s katerimi bomo podrobnejše opredelili posamezna krajša planska obdobja.

Andrejka Luznar

PRIZADEVANJA ZA RAZVOJ PROIZVAJALNIH SIL, KREPITEV MATERIALNE PODLAGE DELA IN STABILIZACIJE

9. kongres Zveze sindikatov Slovenije je opredelil politična izhodišča in naloge sindikatov na področju razvoja družbenoekonomskih odnosov pri oblikovanju in uresničevanju družbenoekonomskega razvoja ter uresničevanju politike ekonomske stabiliza-

cije. Zveza sindikatov Slovenije si je v medkongresnem obdobju prizadevala za uveljavljanje načel samoupravnega družbenega planiranja, krepitev položaja delavca v družbeni reprodukciji, za uveljavljanje politike gospodarske stabilizacije, ocenjeva-

nje rezultatov gospodarenja, odpravljanje vzrokov slabega gospodarjenja in izgub v organizacijah združenega dela ter za dograjevanje sistema razporejanja dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo.

V medkongresnem obdobju smo dosegli viden gospodarski in družbeni razvoj. Okrepila se je materialna osnova naše družbe. Vendar pa so se v vsej ostrini pokazale tudi slabosti takega razvoja, našega dela in gospodarjenja.

Težave, s katerimi smo se soočili v zadnjih dveh letih, so bile najbolj izrazite na področju ekonomskih odnosov s tujino in v naši plačilni bilanci. Naše slabosti so se pokazale v povečevanju plačilnega primanjkljaja in v upadanju našega izvoza v svetovnem izvozu. K temu so prispevale tudi zapletene ekonomske razmere v svetovnem gospodarstvu, obremenjene tudi z nestabilnimi mednarodnimi političnimi razmerami. Ob prizadevanjih za zmanjševanje plačilnega primanjkljaja smo se soočali z odpori pri uveljavljanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na tem področju.

Nenehno administrativno spreminjanje ekonomskega položaja organizacij združenega dela, ekonomskih odnosov s tujino in napačno razumevanje vloge plačilno in devizno bilančnih položajev republik in pokrajin je povzročalo velike težave v reprodukcijskih tokovih, slabilo preskrbo trga in onemogočalo širše združevanje dela in sredstev za pridobivanje deviz.

Sindikati s tem pojavom niso uspeli dovolj odločno postaviti po robu niti v organizacijah združenega dela niti v drugih samoupravnih okoljih, kjer smo organizirano prisotni. Zato smo v zadnjem času v naših aktivnostih tem vprašanju posvetili več pozornosti. Delavce smo premalo seznanjali s pomenom vključevanja njihovega dela v mednarodno delitev dela. S široko družbenopolitično aktivnostjo in končno tudi s spoznanjem v organizacijah združenega dela, da svojega gospodarskega in družbenega razvoja ne moremo uresničevati v sistemu zaprte ekonomike, so ustvarjene možnosti za spreminjanje stanja in uresničevanja načrtovanih ciljev.

Za povečanje družbene produktivnosti dela, učinkovitosti gospodarjenja in uveljavljanje odločanja delavcev nad pogoji in rezultati dela, je ZSS v medkongresnem obdobju delovala organizirano in na programskih osnovah. V pripravah srednjeročnega plana 1981–1985 in sprememb ter uskladitev dokumentov smo si prizadevali za odpravljanje strukturnih neskladij, uveljavljanje združevanja dela in

sredstev ter za usklajevanje razvoja in uveljavljanje odločanja delavcev o pogojih in rezultatih dela. Te aktivnosti so potekale usklajeno od osnovnih organizacij zveze sindikatov vse do očetn in sprejemanja stališč in usmeritev na konferencah Zveze sindikatov Slovenije.

UVELJAVLJANJE DELITVE PO DELU IN REZULTATIH DELA

Bolj usklajen družbenoekonomski razvoj, uveljavljanje samoupravnega družbenega planiranja in delovanja objektivnih ekonomskih zakonitosti v pogojih socialistične blagovne proizvodnje, je pogoj za krepitev položaja delavcev v reprodukciji, ki pa še ni dosledno uveljavljen. Delavci v TOZD še ne obvladujejo vseh pogojev pridobivanja in ustvarjanja dohodka in ne odločajo o celoviti uporabi dohodka. Dohodek mnogih TOZD še ni dovolj odvisen od gospodarjenja z živim in minulim delom ter od združevanja dela in sredstev. Organizacije združenega dela ne iščejo izhoda iz težavnega ekonomskega položaja v povečanju produktivnosti dela in boljšem gospodarjenju, temveč v povišanju cen. Marsikje hočejo porabiti več dohodka, kot ga imajo realno na voljo.

V svojih aktivnostih smo vedno opozarjali, da teh slabosti ni mogoče odpraviti s krepitvijo vloge države pri odločanju o gospodarjenju. Rešitev je le v bolj doslednem uveljavljanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, ki bodo sloneli na združevanju dela in sredstev, samoupravnem planiranju ter upoštevanju objektivnih ekonomskih zakonitosti. Vse to zahteva tudi nenehno dopolnjevanje načina političnega dela, spremembo miselnosti, mnogo znanja in naprezanj, pa tudi premagovanje mnogih subjektivnih slabosti in objektivnih težav.

Poleg prizadevanj za krepitev samoupravnega položaja in vloge delavcev na tem področju družbenoekonomskih odnosov smo na republiški in medobčinski ravni ter občinskih ravneh organiziranosti analizirali dosežke pri uresničevanju načel delitve po delu in rezultatih dela. Ugotavljamo, da se je po sprejetju družbenega dogovora normativna urejenost bistveno izboljšala. Analize kažejo, da je imelo ob koncu leta 1981 skoraj osem desetih OZD razvid del in nalog, skoraj devet desetih metodologijo za ugotavljanje zahtevnosti del in nalog ter šest desetih določbo v samoupravnem splošnem aktu, da se ugotavlja učinek dela s količino, kakovostjo in gospodarnostjo dela. Analize tudi kažejo, da imajo skoraj vsi samoupravni splošni akti tri temeljna izhodišča za oblikovanje osebnega dohodka delavca: živo in minulo delo ter ustvarjalnost.

Še vedno pa so tudi primeri, ko je normativno izboljšanje samoupravnih splošnih aktov le pravno-formalno. Ugotavljamo, da se tudi za formalno urejenimi pravilniki o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo skrivajo nestimulativni sistemi, ali pa da določil takšnih samoupravnih sprejetih dokumentov v praksi ne izvajajo. Razvidi del in nalog so v nekaterih primerih vsebinsko še vedno analitične ocene delovnih mest, določanje zahtevnosti dela pa še vedno temelji na različnih, med seboj neusklajenih metodah vrednotenja, kar že na začetku povzroča različne osebne dohodke za enako delo in enake rezultate. Na določanje zahtevnosti dela ponekod še vedno vpliva formalna strokovna izobrazba in teoretična odgovornost. Učinek dela objektivno ugotavljajo bolj za proizvodne delavce, za druge delavce pa po sub-

jekivnih metodah ocenjevanja. Za OD na osnovi minulega dela največkrat štejejo dodatek za delovno dobo.

Naša prizadevanja za hitrejši in bolj usklajen razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju delitve so med kongresoma, posebno pa še po letu 1979, potekala v zaostrenem gospodarskem položaju. Zmanjševanje realnih osebnih dohodkov in nastajanje gospodarskih razmer, ko lahko delavci v TOZD le malo vplivajo na višino ustvarjenega dohodka, je zavrlo tudi uresničevanje nekaterih stališč sindikatov. Ponekod so se pojavile težnje za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo ne glede na ustvarjene rezultate dela in odvisno samo od gibanj življenskih stroškov. Takšnim težnjam smo se sindikati uprli z vsemi silami, saj smo se zavedali, da je to spodkopavanje samoupravnih odnosov v združenem delu.

Zaradi hitro naraščajočih življenskih stroškov, ki so najbolj prizadeli delavce z nizkimi in najnižjimi OD, se je pojavila težnja po zmanjševanju razponov med najnižjimi in najvišjimi osebnimi dohodki. Čeprav smo se sindikati na 9. kongresu izrekli zoper vsako

obliko uravnilovke, sodimo, da je manjšanje razponov med OD odvisno od izjemne gospodarske situacije in zato do določene mere tudi razumljivo.

V takšnih razmerah se tudi sindikalna stališča o ustreznem vrednotenju proizvodnega dela ne uresničujejo, kot smo pričakovali. Večji osebni dohodki proizvodnih delavcev so bolj posledica povečevanja nižjih osebnih dohodkov kot pa primernejšega vrednotenja težjih delovnih pogojev in dejanske odgovornosti delavca za delo. Zaskrbljujoče pa je, da skoraj ni zaslediti pomembnejšega napredka pri spodbujanju ustvarjalnih delavcev, organizatorjev proizvodnje in drugih vodilnih delavcev.

Sindikati smo se v stališčih in družbenih usmeritvah zavzeli za takšne osebne dohodke iz minulega dela, ki so rezultat povečanega dohodka iz minulih naložb. Zapletene gospodarske razmere pa ne nudijo ugodnih pogojev za uresničevanje sprejetih stališč. Zato ocenjujemo, da smo družbene usmeritve o osebnih dohodkih iz minulega dela uresničili samo v nekaterih OZD.

Konec

PRIZADEVANJA ZA IZVOZ

V zadnjem času se je še veliko bolj pokazala potreba, da več izvažamo in to na konvertibilno področje, to pač zato, ker doslej nismo imeli velikega neposrednega izvoza.

Pri firmi Festo, ki je naš kooperant, tudi občutijo posledice svetovne recesije, saj obseg kooperacije stalno zmanjšujejo. Prav zato smo povečali zahteve po neposrednem izvozu.

Seveda smo se najprej obrnili na večje trgovske hiše, ki so bile priprtljive ne samo uvažati — saj je naš trg pokazal, da je nenasiten — pač pa bi bile pripravljene tudi izvažati.

Že pri začetnih pogovorih so nam predstavniki teh hiš napovedali, da bo prav na konvertibilno področje zelo težko prodreti. Tu so potrebni pogoji, ki jih moramo spoštovati in to, kvaliteta blaga, dobavni roki in seveda konkurenčne cene.

Opozorjeni smo bili, da so začetni stroški znatno višji, kot bi si to morda želeli oziroma predstavljali. Predpogoj vsega dogovarjanja pa je dobra in učinkovita dokumentacija, se pravi, katalog in prospekti. Saj katalog oziroma prospekti ne služijo več zgolj za reklamo, ampak je to že prva ponudba blaga — malo boljši katalog pa že prevzame naloge tehnične dokumentacije.

Še boljša možnost za uspeh pa je, da se proizvajalec sam poveže s porabnikom in to z direktnimi obi-

ski ali pa s srečanj na sejnih.

Katalog hidravlike v angleškem in nemškem jeziku je v pripravi. Prav tako pripravljamo prospekte ostalih naših izdelkov. Ta čas, ko je v pripravi dokumentacijski material, pa smo že izkoristili za obiske tovarn — za vzpostavitev prvih stikov.

Obiskali smo več podjetij v Avstriji in pa večjo trgovsko hišo Schachermayer, ki ima svoje prostore v Linzu in na Dunaju.

Ker se nismo mogli predstaviti s kompletnim programom, ker nimamo prospektnega materiala, bomo morali čimprej dobiti kompletne prospekte. Za sedaj bomo poslali ponudbo na več naslovnikov. S temi ponodbami bomo reprezentirali naše cene. Odločitev, ali bodo z nami pripravljene sodelovati ali pa ne, pa seveda ostane pri tujih partnerjih, če jih že smemo tako imenovati.

Pri vsem tem se moramo zavedati to, kar nam dopovedujejo po vseh medijih obveščanja, da je na konvertibilnem trgu najmočnejša konkurenca in pa, da je ta trg popolno nasprotje našega. Ta trg je še vedno založen z vsemogočnim blagom in pa z najnovejšimi tehnološkimi dosežki. To se pravi, da ni dovolj prodajati le polproizvodov oz. proizvode po tuji tehnologiji, pač pa proizvode, ki bodo kvalitetnejši in izpopolnjeni z domačim znanjem.

STABILIZACIJA

Stabilizacija! Beseda, ki jo slišimo vsak dan in vsepovsod. Nekateri se jezijo nad stabilizacijskimi ukrepi, češ da niso potrebni, drugi so mnenja, da bi morali biti že preje in zopet tretji, so za take ukrepe, vendar ne v sredinah kjer delajo.

Mišljenj je mnogo, vsak si po svoje razlaga, kaj je pravilno in kaj ni, najčešče pa se pozablja, da je potrebno nekaj ukreniti tudi o tem, kjer delaš — živiš. Posledica takega stanja kot ga imamo je ta, da smo vsi živeli na „veliki nogi“ eni manj, drugi bolj uspeš-

no, tako individualno kot v občem pogledu na račun svojega gmotnega položaja, kot na račun družbe.

Pri obravnavanju, kaj in kako ukreniti da pridemo iz takega stanja kot ga sedaj imamo, moramo paziti, da pri obravnavanju in reševanju problemov ne zaidemo na področja, ki jih ne moremo neposredno reševati, ampak da ostanemo na trdnih domačih tleh. Vse prerado se zgodi, ko bi morali obravnavati konkretne domače probleme, zaidemo in analiziramo

republiške in zvezne ukrepe, kar seveda ni nepravilno, vendar je vprašljiva uspešnost takih „debat“, res pa je, da takrat ne mislimo na svoje naloge in ukrepe v domačem kolektivu, ki pa bodo ravno tako pripomogli k splošnim stabilizacijskim ukrepom.

Sedaj je čas, da resno razmislimo kaj narediti, da bomo pravilno zmanjšali proizvodni strošek in ostale stroške. Omejevanje vsake porabe na pravo mero, naj bi bil vsakodnevni boj za neštivilne velike in majhne prihranke, ki če jih na koncu seštejemo, da jejo velike vsote, vendar je potrebno tako stanje in ukrepe jemati dolgoročno, če hočemo doseči pozitivne rezultate.

Pri sprejemanju nujnih ukrepov in izvajanje le-teh pa je potrebno preseči dvojno moralo, ki se pojavlja pri posameznikih. To pomeni, da se posameznik strinja in sodeluje pri sprejemanju, na svojem delovnem mestu pa pozabi na dogovorjeno in dela po starem ustaljenem načinu, ki si ga je izoblikoval skozi daljše obdobje.

Takim pojavom je treba narediti konec in tistega, ki na tak način dela, postaviti pred dejstvo, da je boljše, da začne opravljati kakšno drugo delovno opravilo, ki mu bo bolj odgovarjalo.

Za izvajanje take politike so v prvi vrsti dolžni vsi člani ZK oziroma OOKZ, ostale DPO, samoupravni organi, vodilni in vodstveni delavci in vsak član delovnega kolektiva, ter pri temu ne iskati raznih alternativno-kompromisnih rešenj.

Večkrat je bilo že omenjeno (v glasilu in na raznih sestankih), da imamo tudi v naši DO skrite rezerve. Res je tako. Sedaj pa je prišel tisti čas, da te skrite rezerve oživimo, ter da od njih tudi nekaj dobimo. Razni izgovori, da se „ne da“, ker manjka še to in ono, da je potrebno še nekaj spremeniti, ali pa da bomo to naredili v nekem drugem obdobju, so jalovi izgovori, ali pa neznanje. Vendar mislim, da imamo dovolj strokovnega in sposobnega kadra, ki je zmožen pripraviti predloge in rešenja za skrite rezerve, ravno tako pa je to dolžnost DOP in ostalih struktur, da se to izvede v čim večji meri v čim krajšem času.

Vse dosedaj omenjeno pa nam ne sme ulivati pesimizma in ustvarjati „črnih pogledov“, kajti prvi korak v razreševanju takih in podobnih problemov ter uvajanje stabilizacijskih ukrepov je že narejen. Prvi rezultati so že vidni in so pozitivni, poleg doseganja realizacije.

Lahko trdimo, da se bo začeta pot nadaljevala, za kar pa je garant enotni začetni pristop z isto težnjo

izboljšati obstoječe stanje.

Člani ZK so na sestankih OOKZ, katerih so se udeležili predsednik sindikata, mladine in DS, ter člani posloводства analizirali dejansko stanje v DO in kaj ukreniti, da tiste stroške, ki jih je možno zmanjšati do take realne meje, da ne bi bila motena redna proizvodnja.

Vendar se je pri temu pokazalo, da je nekatera področja težko obravnavati in sprejemati ukrepe, ker so premalo sistematsko in podrobno razgledana. Velikokrat se namreč pojavlja, da so kazalci preveč splošni in da niso izdelani tako, da bi bila možna primerjava s preteklimi obdobji. To pa onemogoča v kratkem času pripraviti ukrep oziroma predlog za zmanjšanje določenega stroška. Zaradi tega bodo morale določene strokovne službe na določenem področju takoj izdelati popolno analizo (kjer še ni) ter na osnovi tega pripraviti predloge za zmanjševanje stroškov oziroma ali se izplača uvesti novitete, ki jih ponuja trg za racionalnejše izkoriščanje. Investicijska vlaganja, ki zmanjšujejo stroške morajo biti realizirana po področjih in dejanskih možnostih.

OO ZK in komite za SLO in DS sta za izvedbo varčevalnih ukrepov sprejela sklepe, ki vsebujejo konkretne zadolžitve strokovnih služb, so časovno določene.

Tako je VIV zadolžen, da izvede določene ukrepe pri prihranjevanju električne energije (razsvetljava, dograditev kondenzatorjev za kompenzacijo) in kurjavi (najracionalnejši priklop prilagodi vremenskim razmeram, temperaturo peči spustiti na 75°C, ogrevati ostale prostore na temperaturo 19°C, ostali pomožni prostori se do nadaljnjega ne ogrevajo, popraviti toplotno izolacijo, poraba pogonskih goriv za avtomobile se zbira in kontrolira mesečno v poslovodstvu).

Poslovodstvo pa je zadolženo, da se zmanjša delni izmet in čisti izmet v proizvodnji. Izvajanje tega se kontrolira enkrat mesečno, poročilo pa obravnavata OOKZ in DS.

Vsi omenjeni ukrepi pa naj ne bi bili edini, ampak je dolžnost vsakega zaposlenega, da tudi sam v največji meri poskrbi, da bo na svojem delovnem mestu ustvaril določen prihranek. Nedopustno je, je pa tudi kršitev, da se npr. pri odhodu na malico ugasne motor in razsvetljava itd.

Zmanjševanje stroškov je dobrobit za celotno družbo, kot za delovno organizacijo in posameznika.

Vane Mole

OBISK MEDNARODNEGA STROKOVNEGA SEJMA OLJNE HIDRAVLIKE IN PNEVMATIKE V ZÜRICHU

Sejem je bil odprt od 2. do 6. novembra 1982 (sam sem bil tam 5. in 6. novembra) in je 10 zapovrstjo. Prvega so priredili leta 1963. Ostalih devet si je sledilo v razmaku od enega do treh let. Tak sejem sem obiskal s sodelavcem leta 1976. Še danes sem prepričan, da je bil takratni ogled nadvse koristen tudi za prenos nekaterih tujih dosežkov na domača tla. Na letošnjem sejmu je sodelovalo blizu 600 razstavljalcev iz vsega sveta. Prisazane so bile številne hidravlične in pnevmatske sestavine, samostojno, ne v sistemih končnih izdelkov.

Takšne razstave morajo poleg drugega pokazati, kakšne spremembe nastajajo tekom časa. Po mne-

nju organizatorjev so trenutno najpomembnejše tri smeri razvoja oljne hidravlike:

- Zaščita delovnega okolja
- Povezava hidravlike z elektroniko
- Vračanje vložene energije iz procesa

Zaščita delovnega okolja: Predpisi v zvezi s hrupom zahtevajo vse tišje pogone. Posledica tega je omejitev naraščanja tlaka v sistemih, saj vemo, da pomeni večji delovni tlak večjo hrupnost in nihanja. Povezava hidravlike z elektroniko: Prelomnico v skupni rabi elektronike in hidravlike je povzročila proporcionalna tehnika. Čisti servoventili se v industrijski rabi niso tako uveljavili, kot je bilo pričakovati.

Celo „otrokom“ moderne industrije, robotom, ustreza elektronsko (hidravlično) krmiljenje preko proporcionalnih ventilov.

Vračanje vložene energije iz procesa: Postaja vse bolj aktualno, čeprav še ni vsestransko obdelano. V obratovanju so zelo ekonomični pogoni dvigalnih naprav in vozil z vračanjem energije. Razmišlja se o uporabi toplote, ki nastaja zaradi izgub v energetskih napravah.

Takšna specializirana razstava daje obiskovalcu

vpogled v stanje fluidne tehnike v tem trenutku in tudi v glavne smeri razvoja. Veliko koristnih pojasnil in mnenj je mogoče dobiti v pogovorih s poznavalci tega področja tehnike.

V gradnji mobilnih dvigalnih naprav in manipulatorjev je posebnost jasno poudarjeno prizadevanje za čim popolnejšo regulacijo toka in s tem hitrosti odgonskih sestavin pri čim boljšem izkoristku celotne hidravlične naprave.

Janez Župancič

SKLEPI SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Zapisnik zbora delavcev DO Kladivar z dne 28. 10. 1982.

1. Sprejme se poročilo o poslovanju v devetih mesecih leta 1982.

2. Sprejme in potrdi se predlagano začasno delitve celotnega dohodka in dohodka za obdobje od 1. 1. 1982 do 30. 9. 1982.

Zapisnik 3. izredne seje delavskega sveta z dne 26. 10. 1982.

1. Delavski svet dovoli službeno potovanje v Avstrijo – Lienz Pavlu Likarju, kjer se bo dogovarjal o plasmanu našega blaga na tem trgu. To bo prvi sestanek našega predstavnika na tem področju.

2. Za člana komisije za delovna razmerja se imenuje Branka Božiča, ki opravlja dela oziroma naloge brusilca orodja.

Zapisnik 5. redne seje delavskega sveta z dne 10. 11. 1982

1. DS sprejme in potrdi poročilo in ocenitev dela ter poslovanja v devetih mesecih poslovnega leta 1982 ter ugotavlja, da so delavci na zboru dne 28. 10. 1982 sprejeli in potrdili predlog začasne delitve ustvarjenega dohodka v devetih mesecih leta 1982, to je za čas od 1. 1. 1982 do 30. 9. 1982.

2. Osnutek Samoupravnega sporazuma o ustanovitvi in delovanju občinske skupnosti za ceste za območje občine Škofja Loka bo DS obravnaval na eni svojih naslednjih sej.

Na osnutek Samoupravnega sporazuma o ustanovitvi občinske samoupravne komunalne interesne skupnosti Škofja Loka ter na osnutek Odloka o odvajanju in čiščenju voda v občini Škofja Loka DS nima pripomb.

3. Spremembe in dopolnitve Samoupravnega sporazuma o merilih, pogojih, načinih in postopkih za doseg dogovorjenega obsega uvoza blaga in storitev ter odliva deviz za obdobje 1981–1985 se sprejmejo v predlaganem besedilu.

4. Za delegata DO Kladivar Žiri v skupščino Temeljne skupnosti za železniški in luški promet prometnega središča Kranj se imenuje Bogomira Cokana.

5. Za delegata DO Kladivar Žiri v skupščino KS Žiri se imenuje Ernesta Kavčiča, ki je bil za to funkcijo že delegiran na zboru delavcev spomladi letos.

6. Z ozirom na razmeroma nizko ceno te usluge ter z ozirom na potrebe po računalniški obdelavi OD pri kasnejši kompleksni računalniški obdelavi posameznih področij v delovni organizaciji, se pristopi k podpisu priloge št. 2 k sporazumu o sodelovanju na področju poslovne informatike za uvedbo obdelave podatkov na področju osebnih dohodkov.

7. Drugi odstavek 22. člena pravilnika o osnovah in kriterijih za povračilo stroškov, ki so jih imeli delavci

pri opravljanju določenih del oziroma nalog, ter o izdatkih za prehrano delavcev, ki so materialni stroški, se glasi:

„Kjer ni možnosti prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi oziroma pogodbenimi avtobusi, se povrnejo stroški za prevoz na delo in iz dela v višini 35% zneska, ki je določen za povrnitev stroškov prevoza, kadar delavec na službenem potovanju za prevoz uporablja osebni avtomobil (2. odstavek 10. člena) in sicer:

a) Delavci, ki za prihod na delo in odhod iz dela uporabljajo svoja prevozna sredstva, so upravičeni do povračila stroškov za prevoz na delo in iz dela, če je oddaljenost od stalnega oziroma začasnega bivališča do DO večja kot 3 kilometre.

b) Delavci, ki se za prihod na delo in odhod z dela poslužujejo javnih prevoznih sredstev (avtobusov), poleg tega pa še svojega prevoznega sredstva za prihod do najbližje avtobusne postaje, so upravičeni tudi do povračila stroškov za prevoz na delo in iz dela, če je oddaljenost od stalnega oziroma začasnega bivališča do najbližje avtobusne postaje večja kot 2 kilometra“.

8. Disciplinska komisija mora ponovno obravnavati disciplinski prekršek in izrečene ukrepe pri Antonu Beoviču, dipl.ing. in Janezu Oblaku.

Zapisnik 5. redne seje komisije za delovna razmerja z dne 12. 11. 1982

1. Prošnji Vinka Podobnika se ugotovi, ker so razlogi za oprostitev povračila stroškov tečaja nemškega jezika (nadaljevalni tečaj) opravičljivi.

2. K opravljanju del oziroma nalog vodje skladišča gotovih izdelkov se razporedi Venceslava Cankarja, ki popolnoma ustreza zahtevanim pogojem in ki trenutno opravlja dela oziroma naloge skladiščnika materiala. Razporeditev se izvede s 1. 12. 1982 in sicer za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Za opravljanje del oziroma nalog skladiščnika materiala se sklene delovno razmerje z Oblak Evgenom, ki popolnoma ustreza zahtevanim pogojem. Delovno razmerje se sklene takoj, in sicer za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

K opravljanju del oziroma nalog skladiščnika orodja se razporedi Janeza Oblaka, ki popolnoma ustreza zahtevanim pogojem in ki trenutno opravlja dela oziroma naloge skladiščnika materiala. Razporeditev se izvede s 1. 12. 1982 in sicer za nedoločen čas s polnim delovnim časom ter 3-mesečnim poskusnim delom.

Za opravljanje del oziroma nalog raziglanja se sklene delovno razmerje z Mihom Baničem, ki popolnoma ustreza zahtevanim pogojem. Delovno razmerje se sklene takoj, in sicer za nedoločen čas s polnim delovnim časom ter 3-mesečnim poskusnim delom.

Opravljanje del oziroma nalog v času poiskusnega dela, ki je določen za kandidata, sprejeta s sklepom 3 in 4, bo spremljala komisija v sestavi:

- neposredni vodja,
- Janez Kosmač, dipl.ing., kot predstavnik komisije za delovna razmerja in
- Janez Vidmar, kadrovik.

4. Na predlog Andreja Starmana, vodje VIV, kadrovske službe ter na podlagi potreb po delavcu, ki bi opravljal dela oziroma naloge električarja HO I v oddelku montaže hidravlične opreme, se Andreja Nagliča, ki trenutno opravlja dela oziroma naloge električarja I v oddelku VIV, razporedi k opravljanju del oziroma nalog električarja HO I v oddelku montaže hidravlične opreme. Razporeditev se izvede in sicer za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

5. Branko Šubic, ki trenutno opravlja dela oziroma naloge konstrukterja II, ne izpolnjuje pogojev (stopnja strokovne izobrazbe), ki se zahtevajo po Pravilniku o razvidu del oziroma nalog DO Kladivar Žiri za razpored. k opravljanju del oz. nalog konstrukterja

I, zato je potrebno izvesti postopek za ugotavljanje z delom pridobljene zmožnosti. DS -u se predlaga, da v komisijo za ugotavljanje z delom pridobljene zmožnosti pri Branku Šubicu, imenuje:

- Janeza Kosmača, dipl.ing.
- Andrejo Luznar, dipl.oec. in
- Janeza Pirnata, ing.

6. K opravljanju del oziroma nalog v skladišču materiala – razrez materiala se razporedi Edvarda Potočnika, ki ustreza zahtevanim pogojem in ki trenutno opravlja dela oziroma naloge pomožnega vrtalca. Razporeditev se izvede s 1. 9. 1982, in sicer za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

7. Na podlagi obvestila Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji, Območna delovna enota Kranj – odsek za invalidsko zavarovanje, da Jože Šubic ni več sposoben opravljati del oziroma nalog ličarja niti s skrajšanim delovnim časom, se Jožeta Šubica razporedi k opravljanju del oziroma nalog vrtalca. Razporeditev se izvede s 1. 11. 1982, in sicer za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

ALI SE POZNAMO?

Predstavljamo vam našega upokojenca

FRANCA POTOČNIKA

Bliža se novo leto in ker naj bi bila to nekakšna prelomnica k drugačnemu in zanimivejšemu življenju, smo premišljevali, koga bi tokrat predstavili v naši rubriki. Razmišljanja so nas peljala nazaj v stare čase in spomnili smo se našega vestnega delavca Franca POTOČNIKA, ki ga že dolgo ni več v Kladivarju. Še vedno se ga radi spominjamo, saj je bil prav on eden izmed tistih, ki so oblikovali našo tovarno in z njo zakorakali v tistih prvih najtežjih trenutkih, ko je pričela z delom.

Ko smo se spomnili našega Franca – urarja, kakor ga pozna večina Žirovcev, je bila uganka, koga predstaviti ob novem letu, rešena.

Ko sem se nekega večera odpravil na Polje, kjer živi Franc, mi je odprla njegova žena Marija. Prijazno me je povabila v kuhinjo. Prišel je tudi Franc in ko sem mu povedal, po kaj sem prišel, je bil takoj pripravljen, da pove nekaj o sebi in o svojem življenju, ki je bilo zelo pestro in razgibano. Marija je takoj pristavila kavo in ob dišečem črnem zlatu smo začeli pogovor. Franca ni bilo treba mnogo spraševati, saj mu je beseda dobro tekla in z nasmehol na obrazu je pripovedoval o tegobah in veselju svojega življenja.

Rodil se je 23. avgusta 1907 in pravi, da je čistokrven Kamničan. V družini je bilo 6 otrok. Med 1. svetovno vojno, ko je bil oče v vojski, je bilo zanje pre-

cej težko. Franc je hodil najprej v osnovno šolo v Kamniku, nato pa je naredil še 3 razrede gimnazije ter se odločil, da bo nasledil tradicijo svojega rodu in postal urar. To sta bila že njegov stari oče in oče ter je bila ta orbit pri njih živa že 160 let. Ko je končal obrtno šolo, je šel po svetu, saj je bilo tedaj tako, da je moral vsak, ki je želel postati mojster, tri leta delati v tej orbiti. Zato je odšel od doma in bil v več krajih. Najdalj se je zadržal v Zagrebu, kjer je delal pri nekih Židih. Z žarečimi očmi se je spominjal teh let in povedal, da je bil tedaj zanj zaslužek zelo dober, saj je dobil več kot marsikateri drug obrtnik. Mojstrski izpit je opravil, kakor je rekel, neke okrog leta 1925, natančne letnice pa se zaradi obilice dogodkov v tistem času ne spominja. Leta 1928 je moral v vojsko. Še dobro se spominja srečnega naključja, ki ga je pripeljala do tega, da je služil v Ljubljani. Njegov stric je bil major, ki je imel prijatelja podpolkovnika. Nekega dne sta se Franc in podpolkovnik srečala pri stricu in ta ga je vprašal, kje bo služil vojsko. Povedal je, da je dodeljen k letalstvu, on pa mu je dejal, naj pride v njegovo enoto v Ljubljano. Seveda je fant takoj privolil in bilo je dogovorjeno.

V teh letih je bil Franc tudi dirkač. S ponosom se spominja dirk, ki so jih prirejali po Sloveniji. Najprej je dirkal na kolesu, nato pa se je navdušil za motor, s katerim je tekmoval v spidveju. Toda ena izmed voženj je bila zanj usodna, saj sta v neki krivini trčila s sotekmovalcem in oba sta bila težko poškodovana. Prvi je končal s smrtjo, Franc pa je ostal vse življenje invalid in od tedaj je moral opustiti svojo tekmovalno strast. Tudi v planine ni več hodil, čeprav je bil pred tem velik ljubitelj naših gora, kakor se seveda za Gorenjca, izpod Kamniških planin, spodobi.

Po končani vojaški obveznosti je odšel v Logatec, kjer je spoznal nekaj Žirovcev, ki so ga pregovorili, naj gre v Žiri, češ da je tu zelo lepo. Res se je odločil in prišel v ta kraj in tu tudi ostal. Pri Lipetu v Žireh je dobil prostor in odprl obrtno delavnico. Najprej se je ukvarjal samo s popravilom ur, toda kas-

neje je odprl tudi svojo trgovino. Ko sem ga povprašal o tem, kaj ga je privedlo do tega, se je porogljivo nasmehnil in v očeh mu je zasijal ogenj, ki je pričal, da se je njegova trgovina začela na dokaj nenavaden način, kar je potem tudi sam potrdil. Povedal je, da ga je obiskal Žid iz Zagreba, kjer se je tudi učil, in se čudil, zakaj ne prodaja ur. Velel je Francu naj pokliče mizarja, ki mu bo izdelal omaro. France se je sprva čudil, kaj mu bo ta, toda ker je Žid vztrajal, je mizar zares prišel in kmalu je v delavnici stala omara. Žid mu je vanjo naložil polno ur in čeprav je Franca skrbelo, da ta trgovina ne bo uspela, se je izkazalo, da ideja o prodaji ur ni bila napačna. Delavnica je sčasoma postala premajhna, zato se je preselil v večji prostor v sosednji hiši. Posel mu je dobro cvetel, toda prišla je vojna in tedaj je delavnico in trgovino zaprl. Oba z ženo sta se vključila v NOB in bila ves čas vojne aktivna sodelavca borcev za svobodo, kar imata tudi uradno potrjeno. Po vojni se je zaradi razmer moral ukvarjati le s popravilom ur, trgovina pa mu je bila takrat prepovedana.

Aktivno se je vključeval tudi v družbeno-politično življenje v Žireh in v dobrem spominu goji čase, ko je bila v Žireh občina in pravi, da so tedaj Žiri lepo napredovale.

Kot obrtnik je moral po vojni plačevati visoke davke, poleg tega pa je ves čas trdo delal. Zato se je leta 1959 na prigovarjanje tedanjega župana odločil, da bo prevzel delo vodje delavnice v Kladivarju. Najprej je bilo potrebno iti na priučitev dela v Železnike, in sicer je poleg njega, ki je bil vodja skupine, bilo tam še nekaj Žirovcev. Franc se dobro spominja, da so se tedaj v Železnikih kalili naši delavci Bogataj Vida, Jereb Marija, Šubic Jelka Krvina Pavel, Gladek Vinko, Pivk Pavel in Jereb Pavel. Ko so se vrnili nazaj, so začeli delati v Novi vasi pri Gantarju. Sprva so se ukvarjali le z izdelavo šestil, indikatorjev in risalnih žebličkov, pozneje pa so se lotili tudi elektromagnetov. Kot vodja delavnice je Franc dobro poznal razmere in pravi, da je bilo te-

daj povpraševanje zelo veliko, da bi lahko izdelovali še marsikaj bolj zahtevnega, toda delavci so bili premalo strokovno podkovani. Še večji problem pa je bil v tem, da so bili preveč neresni, zato je moral včasih tudi trdo nastopiti, saj mu je le tako uspelo obdržati disciplino.

Tudi njegova žena Marija, ki je bila dolgo doma in je gospodinjila, se je potem zaposlila v Kladivarju in mu ostala zvesta do upokojitve.

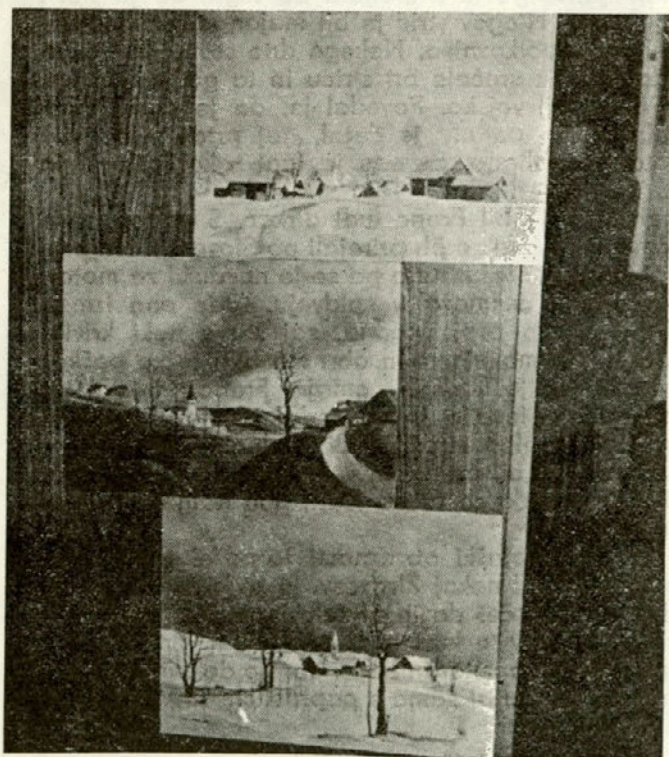
Franc je imel že precej delovnih let kot obrtnik, zato je kmalu odšel v pokoj. Toda tudi kot upokojenec ne miruje. Vedno gleda, da ima dovolj dela. Včasih za hobi popravi tudi še kakšno uro, toda za finejša dela pravi, da mu roke in oči ne služijo več. Z ženo vedno gledata TV in zasledujeta vse pomembnejše dogodke, ki se zgodijo doma in po svetu. Ponosna sta tudi na svoja dva sinova, ki se vedno rada vračata k njima, čeprav prvi živi v Kranju, drugi pa v Nemčiji. Vesela sta, ker sta se sinova izučila in opravljata zahtevna dela vsak na svojem področju. Franc je z nekoliko grenkim prizvokom povedal, da nobeden izmed njiju ni imel veselja, da bi nadaljeval urarsko tradicijo, toda ker sta v svojih poklicih srečna je prav, da sta se odločila po svoji volji.

Na Kladivar, ne Franc, ne Marija, nista pozabila in v pogovoru sta se oba vedno znova vračala k njemu. Čeprav je priteklo že mnogo let, odkar Franca ni v delovni sredini, pravi, da še vedno rad pride med nas, toda ker s svojim prihodom moti delo, se ne oglasi večkrat. Toda, če bomo povabili upokojence, bo prišel, če mu bo le dopuščalo zdravje. Tudi naš časopis oba prebereta do zadnje strani in vesela sta, ker Kladivar napreduje.

Tako smo se pogovarjali in bilo mi je prijetno ob tako zgovornem sogovorniku, ki je vedel povedati toliko zanimivega. Ko sem se poslovil, sta me Potočnikova povabila, naj se še oglasim. Prepričan sem, da bom ob priliki še potrkal na njihova vrata, saj se je s tako prijaznimi ljudmi prijetno in zanimivo srečati.

C. K.

SLIKARSTVO – MOJ HOBI

Od uredniškega odbora Kladivarja sem dobil obvestilo, v katerem je pisalo: osnovna pravica vsakega delavca v združenem delu je pravica do obveščeniosti, ki pa ji stoji nasproti tudi dolžnost delavcev, da druge objektivno obveščajo o vseh zadevah, ki so pomembne za OZD, zato vas prosimo, da napišete sestavek z okvirnim naslovom: slikarstvo, moj hobi. Če je to res tako pomembno za našo OZD, sem si dejal, potem pač moram napisati nekaj besed.

Zame je slikanje res hobi, saj navadno slikam potem, ko pridem iz službe, ali ob prostih sobotah in nedeljah. Pri slikanju se sprostim in pozabim na vsakdanje težave. Večino bo verjetno zanimalo, kako se slikanja sploh lotim.

Najprej na papir narišem skico s svinčnikom. Ko je skica gotova, osnovne črte s kopiranjem prenesem na lesonitno ploščo. Lesonit najprej s hrapave strani grundiram z ustreznimi kiti in osnovnimi barvami, tako da je slika obstojna. Za barvanje uporabljam oljnate barve v tubah. Le te se raztapljajo v petroleju, redčijo pa z lanenim oljem. Slikati začnem vedno v zgornjem levem kotu, končam pa v spodnjem desnem kotu slike. Kasneje opraviš le še manjše popravke. Slikam kar v kuhinji na mizi in to vedno le pri dnevni svetlobi. Ker je dan kratek, traja precej časa, da je slika gotova.

Zadnje čase slikam izključno pokrajino. Tu najdem vedno kaj zanimivega, novega, lepega.

Sploh pa je slikarstvo tako obširen pojem, da so o tem pisali cele knjige in bi bilo težko v nekaj stavkih

povedati vse. Upam le, da sem boljši slikar kot pisec.

Pavle Sedej

MALA ANKETA

Kaj želimo in pričakujemo v novem letu?

Leto 1982 se izteka in pred nami so novi načrti in pričakovanja. Želje so velike, toda časi so taki, da se jim bomo morali v marsičem prilagoditi, pa naj bo to v zasebnem, pa tudi v življenju in delu v DO. Po napovedih se bomo morali v prihodnje še bolj potruditi in gotovo se bomo odrekli še marsikateri stvari, da bomo lahko dosegli višje in dolgoročne cilje, ki smo si jih zastavili.

Glede na takšno situacijo, nas je zanimalo, kaj o tem mislijo in kaj od novega leta pričakujejo naši delavci, zato smo nekaterim izmed njih zastavili nekaj vprašanj v zvezi s to temo kar na delovnih mestih.

KOGOVŠEK JOŽE
monter hidravličnih
komponent

Želi, da bi v DO bilo za vse delavce še naprej dovolj dela in bi tako lahko imeli boljši zaslužek. Pravi, da so včasih mislili, da bo vsako novo leto boljše, za leto 1983 pa tega ne pričakuje. V trenutni gospodarski situaciji si želi le to, da bi ostalo vsaj tako, kot je sedaj. V delavnici bo treba več privarčevati pri orodju in materialu, manj pa bi moralo biti režijskih ur za popravilo posameznih izdelkov, saj to vpliva tudi na dohodek v DO. Pravi, da se bo morala izboljšati kvaliteta polizdelkov in bo tudi v montaži, kjer Jože dela, manj problemov. V zasebnem življenju si želi, da bi dobil stanovanjsko posojilo, saj bi se le tako naslednje leto lahko vselil v novo hišo. Ker ima doma majhno kmetijo, mu bo prišlo prav tudi to, če bomo spomladi prešli na poletni srednjeevropski čas in bo tako imel več časa za kmečka opravila v popoldanskem času.

BOGATAJ VIDA
vodja kuhinje

SLABE STANE
vodja vzdrževanja

Prihodnje leto bo vsekakor težje od letošnjega. Težave se bodo še pojavljale pri nabavi reprodukcijskega materiala. Tudi prodaja se bo morala bolj potruditi in več truda vložiti v izvoz, ki je osnoven moto današnjega časa. Osnova za naše delo v letu 1983 bo plan, ki smo si ga zastavili in ga bo potrebno tudi zares uresničiti. Potruditi se bo treba, da bodo naši izdelki kvalitetni, ker bodo le tako dosegli pot do kupca in s tem prinašali zaželjeni učinek. Da pa bomo delali dobro in več, bo potrebno zaostri odgovornost vseh, ki sodelujemo pri proizvodnem procesu. Tudi v naslednjem letu lahko pričakujemo padec življenskega standarda, s tem pa tudi razne težave. Prav zato se bo treba še bolj potruditi, da bomo spoštovali samoupravne sporazume in resolucije. Več pozornosti bomo morali posvetiti tudi stimulaciji, ki sedaj ne prinaša večjih spodbud za delo.

BOGATAJ JANEZ
pomožni strugar
na NC stružnici

Ima veliko željo, da bi v naslednjem letu odšel v JLA. Prav zaradi te dolžnosti si trenutno ne dela večjih načrtov za prihodnost. Na delovnem mestu je zadovoljen in pravi, da želi, da bi stroj, na katerem dela, še naprej tako dobro deloval kot do sedaj. Tudi v bodoče bomo morali imeti dobro orodje, da bomo lahko več in boljše proizvedli. Doma gradijo hišo in je njegova želja, da bi jo čimprej dokončali. Po vrnitvi iz JLA želi opraviti izpit za vožnjo z motorjem in avtomobilom.

ERZNOŽNIK JOŽICA
fakturist v prodajno-
finančnem sektorju

Tudi Jožica želi, da bi v prihodnjem letu imeli dovolj dela. Svoje naloge bo moral vsak dosledno izvrševati, ker bomo le tako dosegli boljše rezultate v poslovanju. Pri delu pričakuje več discipline in reda, saj bomo tako lahko premostili težave, ki nam jih nalaga gospodar. situacija. V prihod. letu si želi predvsem zdravja, vsem sodelavcem pa želi srečno novo leto ter obilo medsebojnega razumevanja.

C. K.

ŠPORTNE NOVICE

TRIM LIGA – KOŠARKA, NOGOMET

V letošnji sezoni smo imeli priložnost prisostvovati zagnanim trimčkarjem, ki so se borili za točke na nogometnem in košarkarskem igrišču. Komisija za šport in rekreacijo pri KS Žiri je organizirala trim ligo v obeh omenjenih panogah. Sodelovale so ekipe iz Žirov, Vrha in Gorenje vasi. Prvovrščeni moštvi imata pravico nastopa na občinskem tekmovanju, poleg tega prejme najboljša ekipa pokal in diplomo.

Nogometaši so imeli težave predvsem s slabim igriščem ter pomanjkanjem sodnikov. Več tekem so bili primorani soditi igralci sami, kar je povzročalo nezadovoljstvo med tekmovalci. Košarkarji so pokazali premalo resnosti, saj se je večkrat zgodilo, da na igrišču ni bilo obeh moštev ob napovedanem času. Take tekme so se registrirale z rezultatom 20:0 za ekipo, ki se je pojavila na igrišču. Za vnaprej je potrebno poskrbeti, da bi bilo podobnih pomanjkljivosti čim manj ter s tem omogočiti normalen potek tekmovanj.

V obeh panogah zasledimo tudi ime Kladivarja. Pomembno je, da sta se ekipi športno borili in dosegli zelo solidni mesti. Košarkarji so si s 1. mestom zagotovili nastop na občinskem tekmovanju, nogometaši pa so s pridobljenimi dvanajstimi točkami na 4. mestu.

Zaradi precejšnjega zanimanja za tovrstno obliko rekreacije pričakujemo tudi v prihodnje podobna tekmovanja. Podpreti je potrebno prizadevanja za množičnost, saj je ta način izrabljanja prostega časa primeren in zdrav za delovnega človeka.

REZULTATI

Mali nogomet

mesto	Ime ekipe	točke
1.	ŠUS	16
2.	Marmor	16
3.	Gorenja vas	12

4.	Kladivar	12
5.	Trakovci	10
6.	Poliks	8
7.	Umag	7
8.	SG	6
9.	Nova vas	2
10.	Pant žaga	1

Košarka

mesto	Ime ekipe	točke
1.	Kladivar	18
2.	Gorenja vas	14
3.	Sora	10
4.	Etiketa	10
5.	Alpina	4
6.	Urh	4

Občni zbor smučarskega kluba Alpina

Pred pričetkom smučarske sezone so se zbrali člani SK ALPINA Žiri na občnem zboru. Izvolili so novo vodstvo, v katerem sta po dva člana iz vsake žirovske DO. Naša predstavnik sta Kosmač Janez in Tone Kristan. Pri njih bomo dobili vse informacije glede članstva, štartnin za tekmovanja in ostala obvestila. Novo izvoljeni IO je sprejel še naslednje sklepe:

- klub naj postane krajevnega značaja
- klub bo gojil naslednje dejavnosti:

alpsko smučanje, tekaško smučanje in kolesarjenje. Nakazali so tudi na možnost priključitve skakalcev. Predsednik smučarskega kluba ALPINA je Boris Markelj.

Okrepi naj se sodelovanje s PD Žiri.

Uredijo naj se smučišča z vlečnicami in tekaške proge.

Viri informacij naj bi bili: članarina, štartnine od smučarskih tekem, dotacija TTKS Škofja Loka, dotacija DO, predvsem Alpina ter prihodek od veselice. Čimprej je potrebno nabaviti štartno uro, štartne številke in zastavice.

Upamo lahko, da bo novi IO aktivnejši od prejšnjega, na katerega se upravičeno padale pripombe o nedelavnosti. V kolikor se bodo sprejeti sklepi izvajali, potem ni bojazni, da v Žireh ne bi imeli solidne smučarske organizacije.

Na Goropekah, kjer je primeren teren za množično smučanje, se nam letos obeta nova vlečnica, ki je

v končni fazi izgradnje. Potrebno je opraviti še nekaj pomanjkljivosti, ter pridobiti soglasja pristojnih organov. Seveda je vse skupaj pogojeno še z ugodnimi snežnimi razmerami, na katere prizadevni smučarji ne morejo vplivati.

Jože Mlinar

NOVO PRI NAS IN NA TUJEM . . .

. . . Zaradi neugodne konjunktore je moral GILDEMEISTER (izdelovalec naših stružnic) odpustiti 340 delavcev od 1317 zaposlenih v Bielefeldu, ravno tako pa še 82 v Hannoveru in 130 v Hamburgu.

(po NB 10/82)

. . . Pri izobraževanju je zelo nazorna primerjava med Japonsko in ZDA: V obdobju 1963–77 so japonske visoke šole dale enako število inženirjev kot ustrezne šole v ZDA, pri tem pa ima Japonska komaj polovico toliko prebivalcev kot ZDA. Na japonskih visokih šolah je povprečno 20% diplomantov inženirjev, na ameriških pa je ta delež komaj 5%. Pri doktoratih je na Japonskem 40% iz vrst tehniških strokovnjakov, medtem ko je v ZDA ta delež 5%. Tudi to je nedvomno trdna osnova za naglo rast japonskega gospodarstva, ki je v letih 63–77 podvojilo svoj delež v svetovni trgovini, medtem ko je delež ZDA padel za 25%.

(po Science, vol. 211)

. . . V ZRN preizkušajo vozilo znamke VIV-Passat, ki ima na strehi vgrajen zaslon s sončnimi celicami izhodne moči 160 W. To bi polnilo akumulator namesto alternatorja in bi bil prihranek 5% goriva. Sodobni avtomobil porabi letno 75 kWh električne energije. Čeprav zaenkrat raba ni ekonomsko upra-

vičena, računajo s tako spremembo cen, da bi omejeni sončni sistem začeli že v tem desetletju vgrajevati v vozilo.

(AEG – Telefunken; EU 2/82)

. . . Pa še ena iz energije. V mestu Almeria (Španija) gradijo sončno elektrarno za izhodno moč 500 kW. Toplotna moč sprejemnika je 2,7 MW. Odvajalec toplote je tekoči natrij s pretokom 7,3 kg/sek, temperatura vstopa 270° C, izstopa 530° C. V protičnem menjalniku se uparja voda s pretokom 0,87 kg/sek, temperatura 500° C in tlakom 100 bar.

(po NSN aus der Schweiz, januar 82)

. . . Za izvoz 9000 ton premoga dnevno iz globine 1350 m so v premogovniku Grimberg ZRN montirali sistem z trifaznim sinhronskim motorjem in frekvenčnim krmiljenjem. Proizvajalec Sieunens je izdelal motorje moči 2 x 4220 kW ter 2650 kW.

(po EV 13/82)

. . . Po viru NIHON, KEIZAI Japonska, je 12 največjih proizvajalcev robotov na Japonskem prodalo mesečno v letu 1982 478 robotov, v letu 1983 se predvideva 852 robotov mesečno. 7 proizvajalcev je za leto 1987 prognoziralo prodajo 3080 robotov mesečno.

(po IR 3/82)

ODGOVORNOST

V podjetju „Rjava pločevina“ se je pravkar začel sestanek DS. Predsednik sveta Nace Ostružek je prebral dnevni red in takoj prešel na prvo točko.

„Tovariši“, je rohnel Nace Ostružek. „Smo v težkem gospodarskem položaju. Izvažamo malo, uvoza ni, primanjkuje nam deviz, ne dobimo ustreznih materialov, smo neproduktivni, prodaja slabo kaže. In v tem položaju se nekateri med nami obnašajo skrajno neodgovorno. S tem je treba pri priliki opraviti. Od zdaj naprej bo vsak osebno odgovarjal za svoje delo. Moramo biti samokritični. Če kdo zadano nalogo slabo opravi, naj samokritično prizna napako in osebno prevzame odgovornost za malomarnost. Tovariši, pogledjmo resnici v oči. Pomislimo, kje smo delali napake in se odgovorno, samokritično obtožimo. Jaz na primer javno priznam, da sem med delovnim časom pil kavo, katero je podjetje nabavilo iz sklada za reprezentanco. Za to svoje neodgovorno početje prevzamem vso odgovornost.“

Za besedo je zaprosil Janez Pisač. „Tovariši, če se hočemo izkoptati iz sedanjih težav, mora vsakdo izmed nas opravljati svoje delo skrajno odgovorno. Tudi jaz priznam, da sem storil velikansko napako, ko sem delavcu Francu Vrtaču odobril en dan brezplačnega dopusta, do katerega ni bil upravičen. Za

to svojo hudo napako prevzamem vso odgovornost.“ Dvignil se je vodja obdelovalnice Luka Brusač:

„Strinjam se s svojima predgovornikoma. Odgovornost je treba poudarjati povsod. Tudi jaz priznam napako, ki sem jo storil s tem, da nisem predal kovača Štefana Nakovala disciplinski komisiji, ker ni dosegel norme. Za svoje dejanje prevzamem vso odgovornost.“

Vse oči so se zapičile v kot, kjer je sedel kovač Štefan Nakovalo. Ta se je jel izgovarjati, da ni dosegel norme zaradi neustreznega materiala in nepravilnih risb. Tedaj je pričel rohneti tehnični direktor Miha Povrtalo:

„Tovariši, tukaj razpravljamo o odgovornosti, kovač Nakovalo pa bi jo rad prevalil na ramena drugih. Zaradi takih posameznikov je naše podjetje zabredlo v krizo. To je skrajno neodgovorno in s tem moramo opraviti enkrat za vselej. Če se hočemo izkoptati iz težav, predlagam, da se lotimo dela vsak na svojem področju. Sekretar naj napravi nov pravilnik o delitvi OD po delu, predsednik Ostružek naj poostri delovno disciplino, vodja obdelovalnice naj zviša produktivnost in dvigne norme, jaz pa se bom osebno zavzel, da prenehamo izdelovati nerentabilni kos struženega ohišja ventila. Zamenjali ga bomo z uli-

vanim ohišjem, ki bo prinašal dobičke. Na naslednji seji mi boste osebno poročali o svojem delu. In sedaj na posel".

Nace Ostružek je zaključil sestanek in odšel v svojo pisarno, kjer ga je čakala kava, kupljena iz sklada za reprezentanco. Sekretar Janez Pisač je začel pri priči prepisovati pravilnik o delitvi po delu, ki si ga je sposodil pri sosednjem podjetju. Vodja obdelovalnice Luka Brusac je kar takoj prijavil kovača disciplinski komisiji in s tem izpolnil svojo odgovornost. Tehnični direktor je ugotovil, da bi bili ulivani ventili še dražji, zato so se nerentabilni stroženci proizvajali še naprej.

Minilo je nekaj mesecev in DS je zopet zasedal. Prisotni so poročali tehničnemu o izpolnitvi svojih nalog. Sekretar je predložil nov prepisani pravilnik, Luka Brusac je povedal, da se je disciplina izboljšala. Nace Ostružek je poročal, da je medtem ukinil sklad za reprezentanco, — čeprav je kavo še zmeraj pil iz starih zalog. Toda računovodja Feliks Številka je predložil obračun za 1. polletje in ugotovil, da je podjetje „Rjavapločevina“ zabredla v hude izgube.

Prisotni so jeli ugotavljati, kdo je odgovoren za slab uspeh podjetja. Tedaj se je dvignil sekretar: „Tovariši, mi smo svoje naloge uspešno opravili, celo kovač Štefan Nakovalo je presegel normo. Torej za izgube nismo odgovorni. Toda nekdo mora odgovarjati. Ko sem brskal za krivci v našem podjetju, sem prišel do zanimivih ugotovitev, da se naš vratar Jožek Vrata obnaša skrajno neodgovorno. Zjutraj zamuja na delo. Ko je zadnjič delavec Alfonz Motovilo prinesel v podjetje steklenico alkohola, mu jo ni odvezel, ampak ga je cuknil še sam. Kadar je v nočni izmeni, pol noči prespi. Do strank je nevljuden, po telefonu zmerja celo svoje nadrejene. Naokoli raznaša neresnične vesti, da se vodilni delavci vozimo naokoli s službenimi avtomobili brez potnih nalogov. Tovariši, kje je tukaj odgovornost? Zaradi takih posameznikov je naše podjetje neuspešno. Zato predlagam, da našega vratarja Jožka Vrata vržemo iz službe, da nam ne bo kvaril poslovanja.

In tako se je zgodilo, da je odgovarjal za izgube v podjetju „Rjava pločevina“ vratar Jožek Vrata.

Matevž Pečelin

OB ZAKLJUČKU LETA

SE NOVO LETO JE PRIČELO
KOT VSAKOKRAT ZELO VESELO.
A VESELJE NAS JE KMALU SPET MINILO,
KO JE V FABRIKI SPET ZAZVONILO.
STARO LETO SE JE POSLOVILO,
PROBLEME PA KAR NAM PUSTILO.

Mladina se je letos potrudila
saj na izlet je nas povabila.
Kdar Plitvic še ni videl naj bi šel,
a videl je le afne in Pekel.

Smo vodstva DPO-jev zamenjali,
da boljše bi naprej orali.
A stvar se dosti ni izpremenila
razen da nam je piknik odštrbnila.

Planinci šli so enkrat na izlet,
v lepi gorski Kamniški naš svet.
Za cilj izbrali smučišče so Ledine,
a prej dosegle njih so padavine.

Izdelke pridno smo prodajali
po lanstoletnih obljubah jih pošiljali.
A najraje vse bi izvozili,
da bi lahko še katšen kos
železa si kupili.

Navsezadnje smo tudi prido delali,
da plane bi dosegali.
A kaj ko delo te utruidi,
da potem doma se ti nič ne ljubi.

SMO LETO PREBRODILI
STABILIZACIJO ŠE NE UKROTILI.
Z NELIRVIDNOSTJO SMO SE BORILI,
NA PLAČE PA SMO POZABILI.
ZATO ZA NOVO LETO VAM ŽELIM,
DA NA MAJHNE PLAČE OSTAL BI LE ŠE SPOMIN.

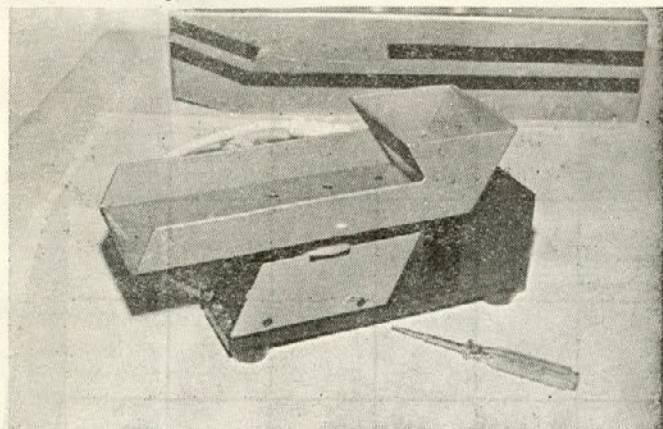

NOVOLETNA KRIŽANKA

	Vročica in hladna kopel	Vrsta plesa	Oče	Dokrogla zgradba		Ivan Rupnik	Zaprjmi del sobe	Okrasek	Poročevalec	
Filmska zvezda					Postopitev	Reka stari München Oto Razinger				Tekmovanje
Slikanje samega sebe										
Autobus. podjetje v Ljublj.							Vnetje kože pri govedu			
Novi Sad			Učakar Tone				Zaključena oblika nad vhodom			
Arabski žrebec			Numerca Žival z voln. dlako			Prilava za vklemitve	Mesto ob r. Kami, SZ Rosišče			
 Pihalni instrumenti	Upiranje, obramba Vzdrževalec oblasti							...dion (igrišče)		
Nočna ptica					Koordinacijski odbor Močan glavobol			Končič Ernest Močno razstretno		
Začetek abecede				Mesto ob Neretvi Diplomirani						
								Čajkovski ljič	Junak iz "Tisoč in ena noč"	Merca za zlato
Sarajevo			Kraj pri Ljubljani				Starec Domače ž. ime			
Občinski svet			Pripis Levi pritok Rena v Švici			Hunski kralj Smith				
Organske spojine								100 m ² Izrael. luka		
Osebn. zaimek				Tiskano št. izdobja Vrhovno sodišče						
Budizem							Največji morsk. sesalec			
Kesanje						Sestavlil in risal C. K.	Anton Nanut			

ZANIMIVOSTI

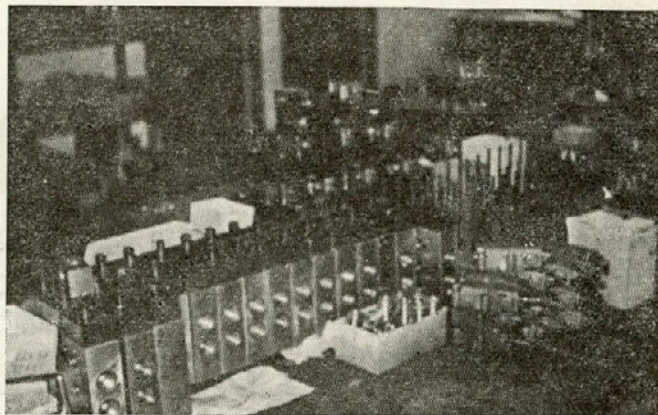
Nov tip VDT-ja

Novi tip ravnega vibracijskega dodajalnika VDT-0-B, je primeren za transport zrnatega materiala (po koritu) ali kosovnega materiala (obdelovancev) po saržerju, transportne dolžine do 400 mm. Prednosti od prejšnjega tipa VDT-0:

- manjša poraba el. energije za četrtino (50 m A)
 - enostavna in hitra nastavitve reže z vijakom, ki predstavlja kotvo elektromagneta
 - enostavnejša in cenejša izdelava (manj operacij)
- Vibrator fiksiran na podstavek, je uporaben tudi brez uteži.

Še o doseganju plana

Elementi za hidravliko so v letnem planu proizvodnje zastopani kot najobsežnejši program. V 11. mesecih letošnjega leta smo proizvedli skupaj 80% vseh planiranih elementov. Od skupne planirane vrednosti 5 milijard 600 tisoč starih din smo do konca novembra realizirali 4 milijarde 400 tisoč starih din. Podatki so izračunani na podlagi stalnih cen. Pri dosegu tega plana je treba poudariti, da se del tega programa spremlja in realizira na hidravličnih elementih, kjer bo letni plan presežen.

KADROVSKE NOVICE

V času od 16. 10. 1982 do 1. 12. 1982 je delovno razmerje z delavci naše DO sklenil le en delavec, in sicer:

Franc Tratnik, soboslikar – ličar

Iz JLA se je vrnil:

Vasilij Zupančič, strojni tehnik – pripravnik
Alfred Prosen, NK delavec – pomožni vrtalec

Delovno razmerje sta prenehala:

Bojan Šubic, stroj. ključavničar – izdelovalec orient. II

Simon Kopač, strojni ključavničar – monter HO I
Trenutno je v DO Kladivar Žiri zaposlenih 245 delavcev.

Poročili so se:

Marjan Peternelj
Edi Mlinar
Iskreno čestitamo.

Janez Vidmar

UPANJE ČLOVEKA

Luči gorijo
in kakor, kakor
da bi hotele
prebuditi človeka.

Zdi se,
da mu hočejo pokazati pot,
pot v resničnost,
pot iz teme.

Človek pa, kakor da spi,
kakor da ne vidi luči,
ki mu še dajejo upanje
in vero v življenje.

Ali pa se noče prebuditi,
noče videti svetlobe.
V njegovem srcu je
pregloboka tema.

Luči počasi ugašajo,
in vse manj je upanja,
upanja v človeka,
da bi postal človek.

Srečo

„Kladivar“ je glasilo KLADIVARJA,
tovarne elementov za avtomatizacijo Žiri, Dobračeva-s p.o.

Ureja ga odbor za obveščanje:

člani: Marija Žakelj, Matevž Pečelin, Marko Pagon
Ciril Kacin — glavni urednik
Franc Temelj — odgovorni urednik
Marjan Poljanšek — predsednik

Izhaja dvomesečno, naklada 300 izvodov

Tisk: Embalažno grafično podjetje Škofja Loka